

MUSIC IN TRADITIONAL MUSIC

BOGANMELDELSE

af Kristine Ringsager

Christer Irgens-Møller:
Music in Nuristan. Traditional Music from Afghanistan,

221 sider, indbundet, illustreret, inkl. 3 CD'er med lydmateriale. Moesgaard Museum og Jysk Arkæologisk Selskab. Højbjerg 2009. 350 kr.

Omverdenens fornyede interesse for Afghanistan efter 9-11 fik i 2001 Moesgaard Museum til at lave en udstilling om landet. Udstillingen blev også startskuddet på Christer Irgens-Møllers bogprojekt 'Music in Nuristan. Traditional music from Afghanistan', der udkom i 2009.

'Music in Nuristan' er resultatet af flere års bearbejdelser og analyser af lydmateriale indsamlet af Lennart Edelberg og Klaus Ferdinand på tre ekspeditioner i hhv. 1953-54, 1964 og 1970. Denne store samling, der først i forbindelse med Afghanistan-udstillingen blev hentet frem fra de støvede museumsarkiver, består primært af optagelser af sange og instrumentalstykker med rødder tilbage til den præ-muslimske Kafir-kultur.

Det er en vanskelig opgave, Irgens-Møller har påtaget sig. For dét at bearbejde andres feltmateriale er på alle måder utaknemmeligt. Ikke mindst når materialeindsamlingerne er foretaget af musikalske lægfolk, der i forbindelse med optagelserne ikke altid har haft blik for musikens strukturelle former eller konteksten.

'Music in Nuristan' er systematisk inddelt i to hovedafsnit 'Songs' og 'Instruments', der omkranses af to kortere afsnit, henholdsvis en kontekstualiserende introduktion, der også indeholder indsamlingens historik, og en afrundende opsummering og konklusion. Afsnittet om Nuristans sange er endvidere geografisk underopdelt efter de fire dale, hvor indsamlingerne har fundet sted. Gennem grundige musikalske transskriptioner og analyser dokumenterer Irgens-Møller her de musikalske karakteristika i de forskellige dale.

Der skal ikke herske tvivl om, at der ligger mange timers koncentreret lytte- og nedskrivningsarbejde bag de mange og udførlige musikalske transskriptioner, som bogen indeholder. Ligeledes er Irgens-Møllers beskrivelse af de indsamlede instrumenter og deres musikalske funktioner grundig og nuanceret.

Det er med andre ord et godt stykke registreringsarbejde. Men når det er sagt, undrer det, at der i bogen ikke indgår flere refleksioner over de faldgruber, der er i dette arbejde. Hvad betyder forfatterens manglende til-

NURISTAN

FROM AFGHANISTAN

stedeværelse under feltoptagelserne for de konklusioner, han drager? Hvilke overvejelser har han gjort om måden, hvorpå han har valgt at repræsentere Nuristans musik? Spørgsmål som disse efterlades åbne.

Manglen på den type refleksioner giver bogen et lettere bedaget præg, der hensætter læseren til fortidige musiketnologers forsøg på at reproducere eller oversætte én musikalsk diskurs til en anden så 'nøjagtigt' som muligt. I moderne musiketnologi handler transskriptionsprocessen ikke blot om at oversætte et fremmed musikalsk lydbillede direkte til vores vesterlandske fem-liniede nodesystem. Derimod handler det om at udvide vores kategorier, så de bliver rummelige nok til at kommunikere en helt anden måde at forstå musikken på, og samtidig bevare den fundamentale asymmetri mellem forskellige musikalske kategorier. En sådan proces kan ikke ses isoleret fra musikens kulturelle kontekst.

Irgens-Møller har på grund af de vilkår, arbejdet er udført under, givetvis ikke haft mulighed for at skabe sådanne kontekstua-

liseringer. Som læser efterlader det mig alligevel med en halvfærdig fornemmelse af, at bogen er et registreringsprojekt uden det refleksionsniveau, der kunne gøre den videnskabeligt interessant. Arbejdet bærer præg af at savne en redaktør, der kunne have hævet dette niveau – foruden at have højnet det generelle formidlingsniveau og fanget de relativt mange forstyrrende korrekturfejle, bogen er behæftet med. ■

Kristine Ringsager, cand.mag. i musikvidenskab og antropologi og ph.d.-stipendiat på Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Københavns Universitet.